

R. SABOURAUD. *Sur une signe dentaire de l'héredo-syphilis.* — SABOURAUD voegt bij de door FOURNIER beschreven kenteekenen aan de tanden een, dat vaker voorkomt dan deze en dikwijls de eenige specifieke afwijking aan de tanden is: een aan de binnenzijde der eerste groote molares aan beide bovenzijden voorkomende protuberantie, rudiment van een supplémentaire cuspis. In 20 gevallen, bij welke hij deze waarnam, was steeds de reactie van WASSERMANN positief.

La Presse Médicale 1917, No. 18.

N. HALLÉ. *Les conditions de curabilité de la tuberculose rénale chronique.* — Op lezenswaardige wijze beschrijft HALLÉ aan de hand van vele afbeeldingen, hoe bij gesloten niertuberculose een anatomische genezing mogelijk is. De verschillende wijzen, waarop tuberculeuse haarden kunnen oblitereren, encysteeren, atrophieeren enz. worden uitvoerig beschreven.

H. VINCENT. *Nouvelles remarques sur la prophylaxie de l'infection des plaies de guerre et spécialement de la gangrène gazeuse.* — VINCENT vestigt nogmaals de aandacht op de noodzakelijkheid onmiddellijk bij het eerste verband de wonden krachtig te ontsmetten, waarvoor volgens hem het verband met een mengsel van onderchlorigzure kalk en boorzuur (1 : 10) het eenvoudigste en geschiktste is.

P. GOVAERTS. *Quelques enseignements cliniques fournis par l'examen du sang après les blessures.* — Na een verwonding is het vaak moeilijk te beoordeelen, of de shockverschijnselen al dan niet gevolg zijn van het bloedverlies. Eenig licht hieromtrent brengt het bloedonderzoek. Daalt in de eerste 6 uren na de verwonding reeds het aantal roode bloedlichaampjes beneden 400000 en stijgt dat der witte boven 30000, dan bestaat een zeer ernstig bloedverlies, waartegen een ingieting van zoutoplossing niet meer helpt en transfusie aangewezen is. Vreest men een verbloeding, bijv. in de buikholte, dan kan men op een sterke leucocytose kort na het trauma de aanwijzing voor de operatie stellen. Een snel stijgen van het aantal erythrocyten gedurende de behandeling van een gewonde doet ons denken aan een peritoneale reactie of aan een vloeistofophooping in een der sereuse holten.

P. SMIT.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Lehrbuch der Kinderheilkunde für Aerzte u. Studierende von Prof. Dr. B. BENDIX. VIIte durchgesehene und verbesserte Aufl. mit 89 Abbildungen u. 4 farb. Tafeln. Berlin & Wien. 1916. URBAN & SCHWARZENBERG, 662 bldz. Prijs 16 mark, geb. 18.50 mark.

Zou het niet de voorkeur verdienen om in een leerboek der kindergeneeskunde alleen die onderwerpen te behandelen, die van overwegend belang zijn op dit gebied? Voor aanvulling zou dan gevoegelijk verwezen kunnen worden naar de leerboeken der bijzondere pathologie en therapie. Alleen van de handboeken der kindergeneeskunde zou men dan volledigheid eischen. Ik geloof, dat men zodoende voldoende aan de eischen van praktijk en onderwijs zou voldoen en de schrijvers zich meer aan de hoofdzaken zouden kunnen wijden. De nu verschenen 7de druk van het leerboek van BENDIX vertoont de bezwaren van meer kleinere leerboeken, nl. om op een te klein bestek toch zoo volledig mogelijk te willen zijn. Hierdoor vindt men in den geheelen opzet een gebrek in evenwicht. Terwijl de algemeene inleiding en de hoofdstukken over voedingsstoornissen en andere, welke meer in het

bijzonder den zuigeling betreffen, zeer lezenswaard zijn, zal menig-
een over andere deelen van dit leerboek veel minder bevredigd zijn.

Men vraagt zich af, waarom toch cholera asiatica hier wordt be-
sproken, terwijl over paratyphus wordt gezwezen; waarom over de
pneumococcon-peritonitis wordt gezwezen, waarom diabetes mellitus
en diabetes insipidus gelijktijdig worden besproken, alsof deze nauw
met elkaar verwant zijn. Over de indeeling der stof zal de lezer
zich ook wel eens verwonderen. Het (zeer goede) hoofdstuk over
de ziekte van HEINE-MEDIN vindt men nog bij de ruggemergs-
aandoeningen in plaats van bij de besmettelijke ziekten; de ziekte
van BASEDOW bij die van den bloedsomloop; het kindereczem niet
bij de exsudatieve diathese, doch bij huidziekten. waar ook de
erysipelas is beland; de croup is bij de ziekten der ademhalings-
organen en niet bij diphtherie besproken, en zoo is er meer. Het
hoofdstuk over bloedziekten is onvolledig en verouderd, dat over
nierziekten, met name over de albuminurieën, niet fraai.

Ik vraag mij af, welk nut de vrij uitgebreide doch niet voldoende
bijgewerkte literatuur-opgaven aan het einde der verschillende hoofd-
stukken hebben voor practicus of student.

Het boek heeft klaarblijkelijk veel vrienden, getuige de 7de druk,
en is goed verzorgd; de boven opgesomde bezwaren gelden ge-
deeltelijk ook voor andere korte leerboeken op dit gebied.

J. C. SCHIPPERS.

Dr. JOH. OHM, *Das Augenzittern der Bergleute und Ver-
wandtes*. Bericht, vorgelegt der von der preussischen Regie-
rung zur Erforschung des Augenzitterns der Bergleute ein-
gesetzten Kommission. Berlin. Verlag von JULIUS SPRINGER,
1916. Prijs 15 mark.

Alhoewel over den nystagmus der mijnwerkers voor en na reeds
heel wat geschreven is, kan men niet zeggen, dat dit veld van
onderzoek reeds volledig afgegraasd is en dat omtrent de oorzaak
en het wezen dezer oogziekte een gevestigde en algemeen gedeelde
meening onder de deskundigen bestaat. Daarom mag de verschijning
van het boek, welks titel hierboven vermeld staat, met ingenomen-
heid begroet worden, aangezien de schrijver in de acht jaren, dat
hij als oogarts in het Westphaalsche kolenbekken werkzaam is, een
grootte ervaring omtrent die aandoening heeft opgedaan en een
uitgebreide studie er van gemaakt heeft, waarvan een aantal opstellen
in verschillende tijdschriften in de jaren tusschen 1912 en 1915
getuigenis hebben afgelegd. In dit boek heeft hij thans zijn ervarin-
gen en onderzoekingen samengevat en uitgewerkt en tevens met
verschillende nieuwe gedeelten aangevuld, zoodat het thans een
volledig overzicht over deze, in vele opzichten nog geheimzinnige
ziekte geeft.

De aandoening is zonder twijfel een beroepsziekte, die zich bij
een min of meer groot deel der mijnwerkers na een verschillend
langen tijd van arbeid onder den grond openbaart. Het begin is
langzaam en sluipend, zoodat de lijdens niet beslist kunnen opgeven,
hoe lang de kwaal reeds bestaat; eerst slechts af en toe, na buk-